

POZNAŃSKA AKADEMIA MEDYCZNA NAUK STOSOWANYCH
IM. KSIECIA MIESZKA I W POZNANIU

WYDZIAŁ LEKARSKI
KIERUNEK LEKARSKI
JEDNOLITE STUDIA MAGISTERSKIE
PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI
SZCZEGÓŁOWY PROGRAM ZAJĘĆ

Informacje ogólne

Nazwa zajęć:									
CHOROBY WEWNĘTRZNE - HEMATOLOGIA									
1. Kod zajęć: L_IV-5_27				2. Liczba punktów ECTS: 3					
3. Kierunek:	Lekarski	6. Liczba godzin:	ogółem	wykłady	e-learning	ćwiczenia	seminaria	Praktyczne	Praktyki
4. Rok studiów	IV	7. Zajęcia stacjonarne:	50	12	8	25	5		
5. Semestr:	VII	8. Poziom studiów:	JEDNOLITE MAGISTERSKIEJ						
Koordynator przedmiotu i osoby prowadzące zajęcia:									
Dr n. med. Julita Dziamska, Prof. dr Mieczysław Komarnicki, Dr n. med. Michał Kwiatek									
9. Forma zaliczenia:	Zaliczenie z oceną	10. Język wykładowy:	polski						

Informacje szczegółowe

1. Cele kształcenia 5 – 10 (intencje wykładowcy):	
C1.	Zapoznanie się z symptomatologią chorób układu dokrewnego, układu krążenia i układu krwiotwórczego.
C2.	Nabywanie umiejętności interpretacji badań dodatkowych (laboratoryjnych, obrazowych, czynnościowych) w chorobach wewnętrznych, interpretacji odchyleń wyników badań w podstawowych jednostkach chorobowych.
C3.	Nabywanie umiejętności samodzielnego wykonywania badań, interpretacji uzyskanych wyników oraz oceny wiarygodności badań,
C4.	Przygotowanie studentów do podstaw diagnostyki, różnicowania i leczenia przede wszystkim chorych z niedokrwistościami zarówno pierwotnymi jak i wtórnymi oraz skazami krwotocznymi.
C5.	Zaznajomienie z podstawami leczenia chorób rozrostowych krwi.
C6.	Nabywanie umiejętności współpracy z ośrodkami hematologicznymi.
C7.	Nabywanie umiejętności przeprowadzania wywiadu lekarskiego z pacjentem stosując techniki aktywnego słuchania, etyki lekarskiej i wyrażania empatii.

C8. Nabycie umiejętności rozpoznawania stanów zagrożenia życia pacjenta.

2. Wymagania wstępne:

Wiedza, umiejętności i kompetencje z zakresu anatomii i fizjologii człowieka.

3. Efekty uczenia się wybrane dla zajęć:

W zakresie wiedzy

Symbol efektu uczenia się	Symbol przedmiotowego efektu kształcenia	Opis zmodyfikowanego dla zajęć założonego efektu uczenia się (Po zakończeniu zajęć dla potwierdzenia osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:)	Sposób weryfikacji efektu	Symbol postawionego celu/ów
E.W7.	L_26-IV_E.W7.	Zna i rozumie uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób internistycznych występujących u dorosłych oraz ich powikłań: chorób układu krwiotwórczego, w tym aplazji szpiku, niedokrwistości, granulocytopenii i agranulocytozy, małopłytkowości, białaczek ostrych i przewlekłych, szpiczaków, nowotworów mielo- i limfoproliferacyjnych, zespołów mielodysplastycznych, skaz krwotocznych, trombofilii, zaburzeń krwi w chorobach innych narządów;	Zaliczenie w formie pisemnej, dyskusja, przygotowanie i aktywność podczas zajęć, obserwacja i analiza poziomu wykonania zadania D, F	C1, C2, C4, C7
E.W24.	L_26-IV_E.W24.	Zna i rozumie zagadnienia z zakresu onkologii, w tym: uwarunkowania genetyczne, środowiskowe i epidemiologiczne, przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych nowotworach i ich powikłaniach;		C1., C4.

		najczęstsze zespoły paranowotworowe i ich objawy kliniczne; podstawy wczesnego wykrywania nowotworów, zasady badań przesiewowych oraz działania profilaktyczne w onkologii;		
E.W39.	L_26- IV_E.W39.	Zna i rozumie rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i zasady pobierania materiału do badań;		C2., C4
E.W40.	L_26- IV_E.W40.	Zna i rozumie możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych;		C2., C4
W zakresie umiejętności				
Symbol efektu uczenia się	Symbol przedmiotowego efektu kształcenia	Opis zmodyfikowanego dla zajęć założonego efektu uczenia się	Sposób weryfikacji efektu	Symbol postawionego celu/ów
E.U1.	L_26-IV_E.U1.	Potrafi zebrać wywiad z dorosłym, w tym osobą starszą, wykorzystując umiejętności dotyczące treści, procesu i percepcji komunikowania się, z uwzględnieniem perspektywy biomedycznej i perspektywy pacjenta;		C7.
E.U15.	L_26-IV_E.U15.	Potrafi zastosować środki ochrony indywidualnej adekwatne do sytuacji klinicznej;	Zaliczenie w formie pisemnej, dyskusja, przygotowanie i aktywność podczas zajęć, obserwacja i analiza poziomu wykonania zadania D, F	C8.
E.U17.	L_26-IV_E.U17.	Potrafi uczestniczyć w procesie godnego umierania pacjenta, wykorzystując potencjał opieki paliatywnej;		C4.
E.U21.	L_26-IV_E.U21.	Potrafi prowadzić edukację zdrowotną pacjenta, w tym edukację żywieniową dostosowaną do indywidualnych potrzeb;		C7., C8.
E.U23.	L_26-IV_E.U23.	Potrafi prowadzić rozmowę z pacjentem z uwzględnieniem schematu rozmowy (rozpoczęcie rozmowy, zbieranie informacji, wyjaśnianie i planowanie, zakończenie rozmowy), uwzględniając nadawanie struktury takiej rozmowie oraz kształtując relacje z pacjentem z użyciem wybranego modelu (np. wytycznych <i>Calgary-</i>		C2., C3.

		Cambridge, Segue, Kalamazoo Consensus, Maastricht Maas Global), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej;		
E.U31.	L_26-IV_E.U31.	Potrafi przyjąć, wyjaśnić i analizować własną rolę i zakres odpowiedzialności w zespole oraz rozpoznawać swoją rolę jako lekarza w zespole;		C2., C3.
E.U33.	L_26-IV_E.U33.	Potrafi omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta;		C4., C8.

W zakresie kompetencji społecznych

Symbol efektu uczenia się	Symbol przedmiotowego efektu kształcenia	Opis zmodyfikowanego dla zajęć założonego efektu uczenia się	Sposób weryfikacji efektu	Symbol postawionego celu/ów
K.3.	L_26-IV_K.3.	Gotowy do przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;		C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7, C8
K.4.	L_26-IV_K.4.	Gotowy do podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;		C1, C2, C4, C5, C6, C7, C8

4. Treści programowe:

Symbol treści programowych	Treści programowe	Odniesienie do efektów uczenia się
WYKŁADY		
T1	Funkcje krwi.	E.W7., E.W24., E.W39., E.W40., E.U15., E.U17., E.U.21., E.U23., E.U31., K.3., K.4.
T2	Hematopoeza – struktura, funkcja, zaburzenia, metody badań.	
T3	Wybrane aspekty genetyczne hematologii	
T4	Układ czerwonokrwinkowy.	
T5	Skład krwi.	
T6	Diagnostyka i leczenie niedokrwistości	
T7	Hematologia kliniczna.	
T8	Laboratorium hematologiczne (aparatura, szkło laboratoryjne)	
T9	Transplantacje komórek hematopoetycznych.	
E-LEARNING		
T10	Wybrane aspekty genetyczne hematologii.	E.W24., E.W39., E.W40., E.U1.,
T11	Elementy morfotyczne krwi.	

T12	Erytrocyty – struktura. Żelazo, witamina B12, kwas foliowy, witamina B6.	E.U15., E.U17., E.U.21., E.U23., E.U31., E.U33., K.3., K.4.
T13	Leukocyty.	
ĆWICZENIA		
T14	Ćwiczenia i zadania poszerzające wiedzę z zakresu hematologii.	E.W7., E.W24., E.W39., E.W40., E.U1., E.U15., E.U17., E.U.21., E.U23., E.U31., E.U33., K.3., K.4.
T15	Zasady bezpiecznej pracy w laboratorium hematologicznym	
T16	Obsługa mikroskopu. Morfologie. Technika wykonania rozmazów.	
T17	Nieprawidłowości wielkości erytrocytów i zawartości hemoglobiny.	
T18	Niedokrwistość: morfologia krwi, rozmazy krwi. Niedokrwistość z niedoboru witamin z grupy B.	
T19	Dobór ćwiczeń i zabiegów uwzględniając stan funkcjonalny pacjenta.	
T20	Wykonywanie rozmazów krwi. Wykonywanie rozmazów szpiku.	
T21	Nowotworowe choroby układu krwiotwórczego, podział, obraz kliniczny, wyniki badań laboratoryjnych, rozpoznanie, zasady leczenia, rokowanie.	
T22	Omówienie i prezentacja przypadków klinicznych.	
T23	Badanie chorych z omówieniem diagnostyki, rozpoznania i leczenia.	
T24	Podstawowe badania hemostazy w praktyce ambulatoryjnej: zastosowanie, interpretacja.	
T25	Omówienie zasad przetwarzania preparatów krwi oraz preparatów krwiopochodnych.	
SEMINARIA		
	Przygotowanie historii chorób i omówienie wybranych przypadków przyjętych w ramach SOR i przyjęć planowych	E.W7., E.W24., E.W39., E.W40., E.U1., E.U15., E.U.21., E.U23., E.U31., E.U33., K.3.,
5.Warunki zaliczenia: (typ oceniania D – F – P)/metody oceniania/ kryteria oceny: D – DIAGNOSTYCZNY – sprawdziany, odpowiedzi ustne, analiza dokumentacji medycznej. F – FORMUŁUJĄCE – obserwacja studenta, zaliczenie praktyczne. P – PODSUMOWUJĄCE –test końcowy. Praktyczne aktywności i umiejętności Studenta wykazywane w trakcie zajęć, w tym przygotowanie merytoryczne i aktywność w dyskusji , sprawdzane są w formie bieżącej kontroli podczas zajęć. W przypadku stwierdzenia nieprzygotowania Studenta, czy też niewystarczającego wykonania powierzonego mu zadania, prowadzący może zabronić dalszego uczestnictwa w zajęciach lub zlecić wykonanie dodatkowego zadania z danego tematu we wskazanym terminie. Brak zaliczenia zadania dodatkowego jest równoznaczny z brakiem dopuszczenia do zdawania/zaliczenia testu cząstkowego. Test zaliczeniowy , sprawdzają wiedzę omawianą podczas zajęć wraz z wiedzą uzyskaną z zalecanej literatury oraz z zadań domowych i wykładów. Pytania w teście zaliczeniowym sprawdzają wiedzę teoretyczną oraz umiejętność jej zastosowania do rozwiązywania problemów klinicznych. Liczba pytań w teście wielokrotnego wyboru – 100.		

<p>Brak zaliczenia testu i/lub brak zaliczenia pracy własnej oznacza konieczność zaliczenia sprawdzianu poprawkowego z niezaliczonego materiału w danym semestrze. Sprawdzian poprawkowy zostanie przeprowadzony w terminie wyznaczonym przez Koordynatora. Sprawdzian poprawkowy może mieć formę testu, pisemną z pytaniami zamkniętymi i/lub otwartymi lub ustną. Próg zaliczenia jest równy 60% prawidłowych odpowiedzi. Zaliczenie w II terminie (w formie sprawdzianu poprawkowego) jest równoznaczne z uzyskaniem oceny dostatecznej.</p> <p>Progi procentowe: test 93%-100% bardzo dobry -5,0 84%-92% ponad dobry -4,5 76%-83% dobry -4,0 68%-75% dość dobry -3,5 60%-67% dostateczny -3,0 poniżej 60% niedostateczny -2,0</p>	5	Bardzo dobry – znakomita wiedza, umiejętności, kompetencje
	4,5	Ponad dobry – bardzo dobra wiedza, umiejętności, kompetencje
	4	Dobry – dobra wiedza, umiejętności, kompetencje
	3,5	Dość dobry – zadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje, ale ze znacznymi niedociągnięciami
	3	Dostateczny – zadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje, z licznymi błędami (próg 60%)
	2	Niedostateczny – niezadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje (poniżej 60%)

6. Metody prowadzenia zajęć:

Wykład: omówienie tematu z prezentacją multimedialną.
Ćwiczenia: praca w grupach, studium przypadku, rozwiązywanie zadań problemowych, dyskusja.

7. Literatura (podajemy wyłącznie pozycje do przeczytania przez słuchaczy a nie wykorzystywane przez wykładowcę)

Literatura obowiązkowa:	Literatura zalecana:
Wróbel T., Podolak-Dawidziak M., Sobas M., <i>Wprowadzenie do hematologii</i> , UM Wrocław, Wrocław 2021.	Nitsch-Osuch A., <i>Zakażenia krwiopochodne – profilaktyka</i> , PZWL, Warszawa 2020.
Hus I., Dmoszyńska A., Robak T., <i>Podstawy hematologii</i> , Czelej, Lublin 2019.	Lepori L.R., <i>Atlas hematologii i niedokrwistości</i> , DK Media, Warszawa 2021.
Wołowicz D., <i>Nowa hematologia – zagadnienia wybrane</i> , PZWL, Warszawa 2021.	
Basak G.W., Jędrzejczak W.W., <i>Hematologia-kompendium</i> , PZWL, Warszawa 2021.	

8. Kalkulacja ECTS – proponowana: (na podstawie poniższego przykładu)

Forma aktywności/obciążenie studenta	Godziny na realizację
Godziny zajęć (wg harmonogramu realizacji programu studiów) z wykładowcą	50

Praca własna studenta	40
SUMA GODZIN	90
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ	3

Niniejszy dokument jest własnością PAM im. Księcia Mieszka I i nie może być kopiowany, przetwarzany, publikowany, przegrywany, przesyłany pocztą, przekazywany, rozpowszechniany lub dystrybuowany w inny sposób. Dokument podlega ochronie wynikającej z ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).